

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

ODDZIAŁ II.

Ew/6. Nr. 14601/II

Poczta polowa Nr.53.

XXXXXX, d. 6. Kwietnia 1920 r.

3058
2

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z e .

Przesyła się do wiadomości odpisy raportów
Attache wojskowego P.P. w Finlandji Pułk. Pożerskie-
go Nr. 559(pouf., 562. 570 z dnia 26.3.1920 roku.

3 załączniki.

Protokół

O t r z y m u j ą :

Adjutantura Generalna
M.S.Wojsk. Biuro Prez.
M.S.Zagranicznych.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 3058-2 dnia 11/2 1920 r.
3 załącz. Wydania

84

Helsingfors, dnia 26 marca 1920.

Finlandja.

3058

Do

Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich

W W a r s z a w i e .

Sprawy Wojsko-
wo-polityczne.

17 marca na odcinku Olonieckim bolszewicy zajęli Soutajärvi (na wschód od Porajärvi) przy czym Finowie oporu nie stawili. Soutajärvi nie było przez Finów bronione, jako wieś zupełnie nieburzona, nie posiadająca znaczenia strategicznego. Wojsko wycofało się na umocnione pozycje, 2 km. na wschód od Porajärvi z rozkazem bronięcia tej miejscowości, przy czym wysłano im na pomoc 1 baon i 1 baterję z 3-ej dywizji. Rozkazano również bronić Repola.

W tym czasie w rejonie Peczeni bez zmian. Meldowana w poprzednim raporcie załoga pozostaje bez zmiany.

Z powodu powyższych zajęć rząd Fiński wysłał do rządu Sowietów notę i otrzymał odpowiedź od Cziczierina. Odpisy tych not w załączniku (zał. Nr. 1 i 2) (zał. 3.)

W ostatnim radio Cziczerin wytyka rządowi fińskiemu nieszczerść w zapewnieniu rozstrzygnięcia sprawy Karelji w drodze pokojowej, zarzucając udział w konferencji w Warszawie z Polską "która prowadzi ofensywę" przeciwko Rosji.

23 marca bolszewicy opuścili dobrowolnie Soutajärvi i poprzednio zajęte miejscowości w rejonie Porajärvi. Finowie ponownie zajęli te miejscowości bez walk. W rejonie Peczeni bez zmian i spokój. Na Karelskim odcinku spokój.

24 marca bolszewicy zaatakowali Peczenę dwoma statkami wojennymi od strony lądu przy pomocy piechoty. Załoga Peczeni składająca z jednej kombinowanej kompanii z brygady strzelców pod dowództwem mjr. Walleniusa, nie stawiała oporu i wycofała się do Salmijärvi. Sztab gen. fiński przypuszcza, że z powodu braku łączności między Cziczerinem a armją Murmańską, powyższy atak został wykonany wbrew

życzeniu rządu Sowietów i przypuszczają, że wojska czerwone otrzymają rozkaz wycofania się na dawne stanowiska.

Finlandja jest zdecydowana na pokojowe rozstrzygnięcie swoich spraw z Sowdepją - widocznem jest, że rozpoczęcie rokowań pokojowych jest uzależnione od konferencji, która odbyła się w Warszawie.

Mam informacje od Naczelnego Dowództwa, ^{i nieoficjalnie z Nacz. Dow. F.} że rokowania z Finlandją doprowadziły do pożądanego rezultatu. Fińscy pełnomocnicy z Warszawy jeszcze nie przyjechali i M.S. Zagr. Finlandji nie udzielił naszego Poselstwu żadnych szczególnych informacji o rezultacie konferencji.

Wobec powyższego nie mogę jeszcze zameldować o skutkach i wrażeniach Warszawskiej Konferencji na miejscu.

Sprawy Wojskowe. Dylokacja wojsk czerw. na granicach Finl.

1) Odcinek Karelski. Dylokacja wojsk czerwonych bez zmiany, zamiar
Meldowany w poprzednim raporcie odmarszul, 2, i 3, baszkirskich pułków został wstrzymany. Wojska czerwone na tym odcinku używane są do kopania torfu i rąbania drzewa opałowego, wkrótce wezmą one udział w robotach rolnych.

2) Odcinek Ojonnecki. Dylokacja wojsk czerwonych:

Sztab 1 dyw. strz. w Petrozawodsku.

6 p.p.strz. (przemianowany obecnie na i.p.p.strz) w Vitelä i

Vielejärvi. 1300 bagn. 14 K.M. - 4 działa 3"

4 p.p.strz. na północ od Jankäjäjärvi 400 bagn.

5 p.p.strz. na północ od Senterjärvi 1000 bagn. 12 K.M.

166 p.strz. granicz. koło Vuontjärvi (na północ od Säämijärvi)
500 bag. - 6 K.M. - 2 działa 3"

242 p.p.strz. Moskiewski w Säämijärvi 650 bagn. 13 K.M. 4 działa 3"

10 baon etapowy w Petrozawodsku.

Między 12 i 14 lutego przejechało przez Latinanpelto do Petrozawodsku co najmniej jeden kompletny pułk piechoty.

3) Peczenga: Ilość i skład wojsk czerwonych, które 24 b.m. zajęły Peczengę, niewiadoma. Koło 1000 bagn.

Podług informacji fińskiego Sztabu gen., utrzymują bolszewicy na froncie Estońskim 6 - tą dywizję p.strz. Reszta odeszła na inne fronty, lub jest daleko za frontem na robotach.

Spodziewany wyjazd delegacji. W niedalekiej przyszłości spodziewany jest wyjazd ministra spraw zagranicznych, Holsti'ego i szefa sztabu gen. - gen. Enckell

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

służbowo do Anglii, Francji, Włoch (i Niemiec ?)

Cel i szczegóły dotyczące się podróży zamelduję.

3 załączniki.

Attache Wojskowy

Pomocnik:

pułkownik.

Helsingfors, dnia 26 marca 1920.

T A J N E .

Flota wojenna bolszewicka.

3058

Do

Naczelnego Dowództwa Wojsk Polskich
Sztab Generalny, Oddział II.

W W a r s z a w i e .

W odpowiedzi na rozkaz Szefa Sztabu Gen.Nr. 1282/III z dnia 17 lutego r.b. otrzymałem przez kurjera 10 marca i przez tego samego kurjera przedkładać meldunek.

1.- Przy niniejszym załączam wywiad o obecnym składowie i stanie floty bolszewickiej (źródła: Fiński morski sztab i obce misje morskie) - załącznik Nr. 1.

Zasięgnąwszy dokładne informacje w sztabie fińskiej marynarki jak również w morskiej misji francuskiej w Helsingforsie i innych źródłach, w odpowiedzi na wspomniane pismo melduję :

2.- Nasze wiadomości o stanie bojowego pogotowia, a również o możliwości akcji, skierowanych przeciwko wybrzeżu Polski, Finlandji lub Lotwy są przesadzone.

Założa marynarki bolszewickiej jest młoda i mało praktykowana dla działalności całej floty ze skutkiem. Brak oficerów. Notowano

3.- na służbie oficerów z Niemiec. Szef morskiej misji francuskiej w Helsingforsie informuje mnie, że przewidziana jest pozostawienie niewielkiej floty wojennej Koalicji na wodach fińskich.

Fiński sztab zupełnie nie przejmuje się ewentualną nieobecnością marynarki koalicyjnej.

4.- Przeprowadzenie wszelkiej akcji przeciwko wybrzeżom Polski i wogóle w morzu bałtyckim w okresie przyszłej nawigacji przypuszczają za wykluczoną, a to z powodu:

a.- Aby wyjść w morze bałtyckie bolszewicka flota musiałaby przejść zatokę fińską pod ogniem Finlandji, jakby wzdłuż frontu.

b.- Fińska flota posiada niewielką ale w bojowym pogotowiu będącą flotą, zastosowaną do specjalnych warunków zatoki fińskiej.

c.- W morzu bałtyckim akcja floty bolszewickiej uniemożliwia brak bazy.

d.- Fińska zatoka jest zagrodzona minami.

Wykluczając możliwość akcji bolszewickiej floty wojennej w morzu bałtyckim jednak można przypuszczać, wystąpienie w zatokę fińską. Co do przygotowań w celu odparcia ataków floty bolszewickiej:

a.- Poczynając od Krasnej Gorki i do Björkö jest kilka rzędów zagród minowych, które były zakładane przez bolszewików, finów i anglików - system tych zagród obecnie nie jest nikomu dokładnie znany, gdyż wszystko się zmieszało. Przejście tej linii zagród minowych jest niemożliwe, bo trawlerzy bolszewickie musiałiby pracować pod ogniem fińskiej marynarki.

b.- Cała zatoka fińska jest minowana. Są tylko 3 korytarze: od Björkö do morza bałtyckiego, od Helsingforsu do Rewla i trzeci mnie niewiadomy, które w każdej chwili mogą być zamknięte przez Finlandję.

c.- Wybrzeże Finlandji składa się z szkier, przyczem woły dojezdne (Farwater) mogą również być minowane w każdej chwili.

d.- Żaden ze statków bolszewickich nie może wejść do szkier, z powodu swych wymiarów, podczas gdy fińskie statki chodzą w nich swobodnie.

e.- Nybrzeżna artylerji.

Głównie jest zwrócona uwaga na zamknięcie zatoki fińskiej i uniemożliwienie wyjścia floty bolszewickiej.

Powyższe może zmienić się z chwilą zawarcia pokoju z bolszewikami i kiedy dla statków handlowych będzie oczyszczona woda od min.

Dokładna ^{morska} mapa zatoki fińskiej z odnotowanymi zagrodami minowymi przedłożę przez następnego kurjera, gdyż ścisła tajność tej mapy uniemożliwi tak szybkie jej wydostanie.

1 załącznik.

Attache wojskowy

Pomocnik.

ppor.

pułkownik.

89

97

Helsingfors dnia 26/III.1920 r

Do

Pozna

Naczelnego Dowódctwa W.P.

Szt.Gen.Oddział II.

w Warszawie.

Uzupełniając mój raport z dnia dzisiejszego Nr. 559 melduję:
Minister Holsti i szef sztabu generalnego, gen. Enckell wybierają się w podróż służbową do Anglii, Francji i Włoch. Dziś wyjaśniło się, że Holsti nie może wyjechać do czasu powrotu ministra Erströma z Warszawy.

Minister Holsti tłumaczy że nie otrzymał tekstu układów pomiędzy Polską i Finlandją, wobec czego nie może rozszerzyć pełnomocnictwa ministra Erströma, również musi liczyć się ze zdaniem komisji do spraw zagranicznych (która istnieje przy ministerstwie spraw zagranicznych. Po przyjeździe Erströma i otrzymaniu tekstu układów. wówczas układ mógłby być podpisany przez ministra Sokolnickiego lub Gyllenbögela.

Minister Holsti znajduje się całkowicie pod wpływem Anglii.

24 marca nasz poseł Sokolnicki uroczystie składał listy uwierzytelniające prezydentowi Ståhlbergowi

26 marca prezydent podejmował obiadem posła Sokolnickiego (na obydwu uroczystościach była obecna wojskowa placówka) Przyjęcie nosiło serdeczny i przyjazny charakter.

Attache Wojskowy

M. Pozna

pułkownik.

90